

Kronik

Kulturkalender

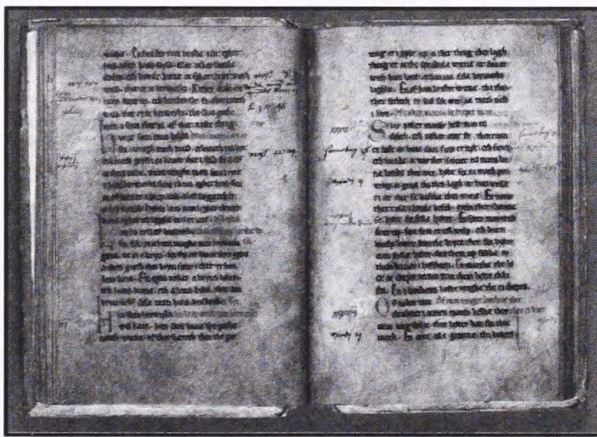
Kulturkalenderen giver et samlet overblik over sæsonens udstillinger, koncerter, foredrag og arrangementer. Det samme gør den elektroniske kulturkalender, som findes via adressen <www.kb.dk>

Bøger og Bibliotek

Jyske Lov "vender" tilbage til Danmark fra Sverige

Det Kongelige Bibliotek har sammen med Kungliga Biblioteket i Stockholm gennemført en digital udgivelse på nettet af den ældst kendte afskrift af Jyske Lov, Codex Holmiensis 37 (C 37), som befinder sig i Kungliga Bibliotekets, Sveriges nationalbiblioteks, samlinger. Derved vender Jyske Lov i den ældste, bevarede version på en måde tilbage til Danmark. I den med mellemrum rejste debat om tilbagelevering af krigsbytte fra Sverige fra Svenskekrigene (Torstenson-krigen 1643-45, Karl Gustavkrigene 1657-58 og 1658-60) er også håndskriftet C 37 krævet tilbageleveret. Det skete sidst i sommeren 2002, hvor Peter Skaarup fra Dansk Folkeparti stillede spørgsmål til kulturministeren foranlediget af en artikel i tidsskriftet *Skånsk Framtid* (Spm. Nr. S 2711). C 37 blev i spørgsmålet fra folketingsmedlem Peter Skaarup omtalt som en førsteudgave. Dette er en - desværre udbredt - misforståelse. Dels var bogtrykkerkunsten ikke opfundet, dels er der tale om en afskrift, muligvis men ikke bevisligt af originalen, men det er således i dag det ældste, kendte håndskrift indeholdende en afskrift af Jyske Lov. Det originale eksemplar fra 1241 må antages at være gået tabt allerede i middelalderen.

Jyske Lov blev givet i Vordingborg maj 1241 og senere vedtaget på Viborg Lands-ting som landskabslov gældende for hele Jylland med Slesvig og Fyn. Dens særlige berømmelse og symbolske betydning bygger på den berømte fortale, formentlig forfattet af bisp Gunnar af Viborg (d. 1251), hvis allerførste sætning siden er blevet et bevinget ord: *Med lov skal land bygges*. Lovens betydning kan illustreres ved antallet af afskrifter de følgende 200 år, i alt findes i dag ca. 240 bevarede eksemplarer, langt hovedparten i dansk eje. Dele af loven havde gyldighed i Sønderjylland indtil genforeningen i 1920. Det ældste Jyske Lov-håndskrift i dansk eje findes i Det Arnamagnæanske Institut og er fra ca. 1300. Det Kongelige Bibliotek har selv mere end en snes håndskrifter med Jyske Lov, heriblandt det håndskrift med signaturen *Ny kongelig Samling 295, 8vo*, som blev brugt som hovedgrundlag for Det Danske Sprog- og Litteraturselskabs udgave *Danmarks gamle Landskabslove*, bind II, ved professor Peter Skautrup i 1933. Det er fra ca. 1325. Jyske Lov på nettet findes på Det Kongelige Biblioteks hjemmeside på adressen <www.kb.dk/elib/mss/holmiensis/>

Jyske Lov - Codex Holmiensis 37 (C 37). Gengivelse af den digitaliserede version af håndskriftet på adressen <www.kb.dk/elib/mss/holmiensis/>. (Det Kongelige Bibliotek).

**Fuzzys KATALOG – 'Musik i skåret' i
Diamanten på Det Kongelige Bibliotek
– nu på cd**

En ny cd med Fuzzys musik præsenterer et uddrag på 20 af de i alt 52 kompositioner, som indgår i Fuzzys værk *KATALOG*. Gennem et 12-kanals højttalersystem lyder hver dag kl. 13 i bibliotekets store forhal "Skåret" et af komponistens elektroakustiske *KATALOG*-stykker, skrevet med inspiration i et af bibliotekets mange klenodier: et brev, et musikhåndskrift, en tegning, et kort, en bog eller andet. Den samme komposition afspilles hver af ugens seks dage, hvorefter en ny sats følger ugen efter. Tre-fire minutters musik, som forskere, lånere og ansatte kan

lytte til på de buede balkoner eller de skæve tværbroer i atriet med det vide udsyn ud mod havneløbet. Værket, der er skrevet direkte til rummet, hvori det klinger, har kunnet høres siden januar 2002. Nu foreligger en af Fuzzy bearbejdet stereo-version på cd, ledsaget af en gengivelse af de tyve biblioteksklenodier, som har dannet afsæt for musikken, de biblioteksmæssige oplysninger om det enkelte klenodie samt Fuzzys korte, forklarende noter til musikken. Udvalget på 20 satser er foretaget af komponisten selv i samarbejde med lederen af Musik- og Teaterafdelingen ved Det Kongelige Bibliotek, førstebibliotekar Niels Krabbe på en måde, så de tilsammen danner

Fuzzy har komponeret et elektroakustisk værk – KATALOG – med inspiration i Det Kongelige biblioteks klenodier. På cd'en med uddrag af de oprindelige 52 kompositioner findes satsen, som tager udgangspunkt i et fotografi af Per Bak Jensen (f. 1949) fra serien: Den Gådefulde By (1988). Det Nationale Fotomuseum.

et sammenhængende, dynamisk forløb. Blandt de tyve titler kan nævnes: Variationer over et Bach motiv, Poma håndskriftet, Hjertebogen, Apokalypsen, foto fra serien *Den gådefulde by* af Per Bak Jensen og H.C. Andersens dagbog. Cd'en *KATALOG – uddrag af "Musik i Skåret" i Diamanten, Det Kongelige Bibliotek / extracts from "Music at One" in the Black Diamond of the Royal Library* distribueres af Det Kongelige Bibliotek og kan bl.a. købes i Gads Boghandel i Bibliotekets forhal. Pris kr. 129,-.

H.O. Lange-Prisen

Den 16. september uddelte Det Kongelige Bibliotek og bibliotekets hovedsponsor G.E.C. Gad A/S for tredje gang i fællesskab en forskningsformidlingspris i H.O. Langes navn. Prisen gik i år til litteraturhistorikeren, professor, lic.phil. Anne-Marie Mai for hovedredaktionen af *Danske digtere i det 20. århundrede*. Bind 1-3. 4. udg. Gads Forlag, 2000-2002. Se også omtale i forbindelse med prisuddelingen andetsteds i dette nummer af *Magasin*.

Latinske klassikerhåndskrifter på nettet

Håndskriftafdelingen har som led i formidlingen af dets skatte publiceret seks latinske klassikerhåndskrifter som digitale faksimiler, dvs. med samme layout som originalerne. Der er tale om håndskrifter fra 1000-tallet til 1400-tallet med centrale tekster fra den romerske oldtid eller kommentarer dertil. De seks nye faksimiler føjer sig til afdelingens samling af *e*-manuskripter og vil i løbet af kort tid blive fulgt af flere andre latinske håndskrifter med tekster fra oldtid, middelalder og renæssance. Under udgivelse er bl.a. håndskrifter med tekster af Solinus og Ovid samt håndskrifter med middelalderlige forfattere og tekster fra Bibelen. Håndskrifterne gengives på webben i deres

helhed, og ledsages af korte introduktioner, oversigter over indholdet, samt kommentarer til enkeltsider, hvor det skønnes hensigtsmæssigt. En samlet præsentation af og oversigt over de 6 klassikerhåndskrifter findes på adressen <www.kb.dk/elib/mss/mssintro.htm>. Oplysninger om nye digitale udgaver af middelalderlige manuskripter gives løbende i det elektroniske nyhedsbrev *Aktuelt fra Håndskriftafdelingen*, som findes via *Nyheder* på adressen <www.kb.dk>, hvorfra der også er mulighed for at tegne abonnement.

Inkakroniken på cd

Håndskriftafdelingen har i samarbejde med professor ved Yale University, Rolena Adorno, udgivet en cd med en fuldstændige digitale faksimile, dvs. en komplet og layoutmæssig identisk gengivelse af det originale Felipe Guaman Poma de Ayalas manuskript *El primer nueva corónica y buen gobierno* fra 1615. Værket, som også er kendt under betegnelsen "Inkakroniken", distribueres af Museum Tusulanums Forlag. Pris kr. 250,-.

Ny adgang til samling af elektroniske tidsskrifter

Det Kongelige Bibliotek tilbyder nu via *Elektra*, som indeholder bibliotekets udbud af elektroniske ressourcer, adgang til Cambridge Journals Online – CJO, der rummer ca. 160 tidsskrifter udgivet af Cambridge University Press. Tidsskrifterne dækker mange fagområder inden for humaniora og samfundsvidenskaberne, og der er adgang til artiklerne i fuldtekst tilbage til 1997.

Udvikling af kulturatlas.dk

Kulturnet Danmark har bevilget 410.000 kr. til prototypeudvikling af et dansk

kulturhistorisk multimedieatlas på nettet, der med tekst lyd, billeder og video fremstiller danskernes hverdagsliv i det 20. århundrede. Materialerne til atlasset skal komme fra forskellige kulturinstitutioners digitaliserede samlinger. Det Kongelige Bibliotek er aktør i kulturatlas.dk-projektet på følgende områder: projektadministration, redaktion, design, indhold, digitalisering, udvikling og teknisk infrastruktur. Desuden bidrager Det Kongelige Bibliotek med materialer i kraft af panoramabilleder fra luftfotosamlingen, fotos fra topografisk samling og postkort.

Udenlandske Ældre Samling på nettet

Udenlandske Ældre Samling omfatter udenlandske bøger og tidsskrifter fra 1450 til 1949. Det Kongelige Bibliotek startede september 2001 et omfattende retrokonverteringsprojekt, som gør samlingen online tilgængelig via Det Kongelige Biblioteks online katalog REX. Foreløbig er der retrokonverteret en række emnegrupper, der bl.a. omfatter dele af historie, geografi og samfundsvidenskabelige fag samt prosadigtning og forfatterbiografier. I alt er godt og vel 80.000 enheder i efteråret 2003 online tilgængelige via nettet.

Nye e-noder og ny oversigt

Oversigten over Det Kongelige Biblioteks elektronisk tilgængelige noder er fornyet, således at den præsenterer en kronologisk og emnemæssig opdeling af værkerne. Samtidig er listen forøget med digteren og udgiveren Gabriel Voigtländers *Erster Theil allerhand Oden und Lieder* fra 1642 med det i samlingen tilføjede manuskript til komponisten Melchior Schildts *Gleichwie das Feuer og Pavana Lachrimae* i tabulaturskrift, en speciel toneskrift med bogstaver og tal. Værkerne hører til blandt de kendteste fra Christian IV-tidens musik. Endvidere er

Musik- og Teaterafdelingens ældste trykte node, Petrus Tritonius *Melopoiae sive harmoniae tetracenticae*, Augsburg 1507, nu tilgængelig i elektronisk form.

1800-tallets danske teatermusik på nettet

Musik- og Teaterafdelingen har lagt en række noder fra 1800-tallets danske teatermusik på nettet på adressen <www.kb.dk/elib/noder/teatermusik/info.htm>. Basen omfatter sange fra udgivelserne *Den Danske Vaudeville I-III*, *Fra Teatrene I-III* og *Musik fra Den Danske Skueplads I-IV*. Der kan søges på forestillingernes titel, komponist, forfatter eller oversætter/bearbejder, opførelsesår eller en årrække. Man kan også få en liste over alle forestillingerne, og sammen med de mange digitaliserede københavnske sommerrevyer 1876-1900 på adressen <www.kb.dk/elib/noder/revyer/> giver denne digitale samling en fint billede af tidens dramatiske musik.

Komponistarkiverne på nettet

Op gennem 1960erne modtog Det Kongelige Bibliotek et betydeligt antal nodemanuskripter fra en lang række samtidige danske komponister. Manuskripterne blev dengang ordnet i såkaldte „komponistarkiver“ og registreret på kartotekskort. Takket være en bevilling fra Danmarks Elektroniske Forskningsbibliotek, DEF, har det nu været muligt at indtaste alle disse katalogkort i basen med musikhåndskrifter i bibliotekets online katalog, REX, således at den bibliografiske henvisning til det enkelte manuskript er online søgbart.

Dansk Musikbiblioteks Forenings arkiv er registreret

I 2002 modtog Det Kongelige Bibliotek arkivet fra Dansk Musikbiblioteks Forening. Det er nu ordnet og registreret, således at

det, efter gældende regler, er online tilgængeligt for interesserede via bibliotekets katalog, REX.

Det Kongelige Teaters orkestermateriale på nettet

Med undtagelse af balletmusikken er Det Kongelige Teaters stemmemateriale registreret i REX-katalogen, der nu rummer bibliografiske beskrivelser af den ordinære samling med opera- og kantateværker, musik til skuespil og en opsamlingsgruppe. Værker fra samlingen med Det Kongelige Teaters orkestermateriale kan ses på Center for Musik og Teater.

Operabase i Center for Musik og Teater

På Center for Musik og Teater kan man benytte en omfattende operabase, der rummer samtlige opførte operaer i hele verden fra omkring 1600 til i dag. Basen er stillet kvit og frit til bibliotekets disposition af sin ophavsmand, Richard Parrillo fra Omaha. Der er talrige søgemuligheder, blandt hvilke kan nævnes: søgning på komponist, årstal eller periode samt søgning på by, teater og enkeltværk.

Jubilæumsbog på nettet

Teatertekster til tiden fortæller om Dramatisk Biblioteks historie fra 1939 til 1999. Publikationen blev udgivet i anledning af samlingens 60-års jubilæum, og er redigeret af seniorforsker, dr.phil. Knud Arne Jürgensen, Det Kongelige Bibliotek. Bogen, der indeholder artikler af fh. teaterchef Preben Harris, fh. overbibliotekar Torben Nielsen, teaterhistoriker Chr. Ludvigsen samt redaktøren, er nu tilgængelig online som digital faksimile, dvs. som en layoutmæssig kopi af originalen (i pdf-format) på adressen <www.kb.dk/kb/dept/nbo/ma/dram-bib/tttt/tttt-01.pdf>.

Kulturnatten

På *Kulturnatten* fredag 10. oktober 2003 havde Diamanten formentlig ca. 4.000 gæster i tidsrummet 18-24. Kulturnatten i Diamanten bød på en bred vifte af arrangementer til de mange besøgende. Bl.a. satte lysdesigner Mikael Eeg Sylvest spot på Søren Kierkegaards Plads, hvor der også var etableret suppekøkken. Restauranten "søren k" var åben for de, der hellere ville spise indendørs. I Dronningesalen havde publikum mulighed for at overvære direktør ved Det Kongelige Bibliotek, Erland Kolding Nielsen, i en samtale med journalist Marianne Juhl om temaet "skatte", et emne der er aktualiseret af Det Kongelige Biblioteks udstillingen *Skatte i Det Kongelige Bibliotek*, der åbnede for publikum 18. september. Institutionens øvrige igangværende udstillinger kunne ligeledes opleves denne aften og nat, der desuden leverede "Balletforestilling i Diamanten" med Karina Elver og ensemble. Fra kl. 18 og frem til kl. 23 kunne de besøgende opleve et arbejdende digitaliseringsværksted, hvor processerne, der skal gennemføres for at omdanne det originale forlæg til en online tilgængelig digital kopi på bibliotekets hjemmeside, blev udført i praksis.

Eksperimenterende skulptur på Søren Kierkegaards Plads

I forbindelse med *Kulturnatten* blev der rejst en speciel skulptur på Søren Kierkegaards Plads foran Det Kongelige Bibliotek. Værket *Montana Graffiti Subjective Objective* er blevet til på initiativ fra møbelfirmaet Montanas direktør Peter J. Lassen i samarbejde med graffiti-kunstnerne "ASH", "JAYONE" og "SKKI", som tilsammen danner gruppen *Badbc*. Skulpturen, der kan ses frem til udgangen af året, har en diameter på 22 meter og består af 720 Montana-

moduler i recycling plast. Det eksperimentelle og anderledes projekt bryder, i kraft af farver og former, med det traditionelle gadebillede og fremstår som et værk, der spiller op mod Den Sorte Diamants forholdsvis stramme arkitektoniske udtryk.

BogForum2003

Igen i år deltog Det Kongelige Bibliotek i årets *Bogmesse* i Forum, som løb af stablen i dagene 21. til 23. november.

Udstillinger

Skatte i Det Kongelige Bibliotek

I efteråret 2003 åbnede Det Kongelige Bibliotek udstillingen *Skatte i Det Kongelige Bibliotek*. Udstillingen er en af de helt store, hvor en række af biblioteks mest sjældne og kostbare erhvervelser vises frem. *Skatte i Det Kongelige Bibliotek* kan opleves i Rotunden indtil 31. december 2004. I tilknytning til den fysiske udstilling er der udarbejdet en omfattende digital udstilling med en fyldigere repræsentation af de mange forskelligartede dokumenter.

Webudstillingen findes på adressen <www.kb.dk/elib/mss/skatte/>. Se også udstillingsredaktør, seniorforsker ved Det Kongelige Bibliotek, Karen Skovgaard-Petersens indlæg *Hvad er en skat?* i dette nummer af *Magasin*.

Ansigtets Geometri – fotografiske portrætter

”Ansigtet er sjælens spejl”. Det er et udsagn man ofte møder i en diskussion om portrættet. Udstillingen *Ansigtets Geometri* gør for alvor op med den idé og viser, hvordan det fotografiske portræt er som en kamæleon, der tager farve efter sine omgivelser og kan betyde noget forskelligt, afhængig af den sammenhæng det indgår i. Gennem hele sin historie har fotografiet spillet en afgørende rolle i klassifikation og identifikation af mennesker. Videnskaben mente at have fået et nyttigt redskab til at visualisere ideer om raceforskelle og ligheder, om psykiske fænomener og om følelsesmæssige udtryk. Politiets efterforskning blev styrket, da man udviklede en fotografisk registrering af kriminelle, og endnu i dag identificeres enhver borger gennem sit pasfoto. Det var også gennem fotografier, Den Gamle Verden fik kendskab til fjerne egne lokal-

befolkninger, og den tyske fotograf August Sander tog antropologens systematiske fotografering op og iværksatte et mangeårigt projekt, der skulle klassificere den tyske befolkning. Udstillingen kortlægger det tidlige fotografis portrættering af samfundsborgeren, og samtidig inddrages en række værker udført af vor tids billedkunstnere. *Ansigtets Geometri*, der er sponsoreret af Forlaget Palle Fogtdal A/S, ledsages af et rigt illustreret katalog. Udstillingen er konciperet af ph.d.-stipendiat Mette Mortensen, tilrettelagt i samarbejde med Det Nationale Fotomuseum og gennemført med assistance fra mag.art. Gertrud With og MA Christian Rud Andersen. *Ansigtets Geometri* vises i Rotunden, frem til 7. februar 2004.

Frø af ugræs? Dansk antisemitisme i Tysklands skygge før og efter 1943

I oktober 1943 nedlagde det dansk samfund enig protest mod den tyske besættelsesmagts aktion mod de danske jøder. Et stort antal danskere omsatte forargelsen til handling og rakte hånden ud for at beskytte og hjælpe jøderne. I løbet af ganske få uger i oktober 1943 blev op imod 90 pct. af jøderne i Danmark med hjælp fra deres landsmænd sejlet i sikkerhed i Sverige. Redningsaktionen var ikke bare det endelige og afgørende udtryk for den danske befolknings holdning til deres jødiske medborgere. Det danske standpunkt gjorde overhovedet redningen mulig. Den "jødepolitik", den tyske besættelsesmagt valgte at gennemføre i Danmark, var fra besættelsens første dage afstemt i forhold til den danske regerings og folkeopinionens klare afvisning af særforanstaltninger over for jøderne. Det betød, at aktionen fra tysk side først blev udsat og siden saboteret. Det blev jødernes redning. Men det var ikke en selvfølge, at danskerne tog stilling til fordel for

jøderne og opfattede den tyske jødeaktion som en utilgivelig provokation mod nationens værdier. Danskerne var ikke pr. automatik uimodtagelige for fordomme eller racisme. Racetænkning og raceteorier prægede den politiske debat og praksis i et hidtil uset omfang i mellemkrigstiden. Fascinationen af racehygiejnens muligheder var et af tankegangens udslag. Ligeledes var antisemitismen rodfæstet i europæisk kultur længe før, den blev ophøjet til statsideologi i Det tredje Rige, og den havde danske aflæggere, førend Adolf Hitler blev forbillede for antidemokratiske og nationalistiske kredse i hele Europa. Antisemitismen havde også en grobund i Danmark. Var de danske udslag af antisemitisme i 1930'erne frø af ugræs, der var føget over heget fra det nazistiske Tyskland? Udstillingen *Frø af ugræs?* er udarbejdet og redigeret af ph.d.-stipendiat, cand.mag. Sofie L. Bak og kan ses i Galleriet indtil 17. januar 2004.

Danmark smiler - Bladtegneren Franz Fücksel

Museet for Dansk Bladtegning, der har til huse i Det Kongelige Bibliotek, viste fra 3. september til 29. november 2003 en udstilling med Franz Fücksels tegninger. Franz Fücksel, der er født i 1927 og uddannet som reklametegner på Kunsthåndværkerskolen 1946-50, tjente allerede under uddannelsen til livets ophold ved at tegne humortegninger. Og det fortsatte han med. Desuden har Franz Fücksel udgivet 35 bøger med egne tekster og tegninger samt illustreret omkring hundrede andre bøger, heraf en del skolebøger, og har i øvrigt tegnet alt fra plakater til julemærker. Igennem 45 år har den produktive kunstner dagligt tegnet til *Ekstra Bladet*, og i mere end 20 år har han haft sin egen side i ugebladet *Hjemmet*. Udover revy-

numre har Franz Fuchsel leveret tekster til TV og har deltaget i udstillinger mange steder verden over. Den alsidige tegner, der bl.a. har gjort det sjovere at læse avis, modtog Bladtegnernes „Gyldne Tegnestift“ i 1983, „Cross-prisen“ i 1994 samt Kaj Svarres legat i 2002 (Bladtegnernes Lille Cavlingpris).

Eksterne udstillinger

Boghistoriske Samlinger har til en særudstilling i august måned på Haderslev Museum *Fra katolicisme til protestantisme* udlånt 2 bind, der tidligere har været i Haderslev Katedralskoles eje. De 2 bind indeholder 4 inkunabler, henholdsvis Aristoteles' *Ethica ad Nichomachum*, Paris 1497 og Jordanus Nemorarius' *Arithmetica cum commentario Jacobi Fabri Stapulensis*, Paris 1496 i det ene bind, og Boethius' *De consolatione philosophiae*, Nürnberg 1483 og Cajus Coelius Sedulius' *In librum evangeliorum*, Utrecht ca. 1473 i det andet bind. Endvidere var Acc. 2001/100, et komplet og rigt illumineret latinsk bibelhåndskrift, som biblioteket erhvervede i 2001, og som bl.a. er blevet kendt under navnet „Haderslevbibelen“, udlånt til samme udstilling.

Fra Orientalsk og Judaistisk Afdeling er Cod. Heb. 2 (hebraisk bibelhåndskrift fra år 1301) udlånt til udstillingen *Ex Oriente: Isaak und der weisse Elephant*, Aachen, 30. juni-28. september 2003.

Erhvervelser

Håndskriftafdelingen

- Georg Brandes: Manuskript til artiklen/kronikken „Persien“ (14 sider) samt en række breve til forskellige personer.
- Carl Nielsen: 2 breve til pastor Tage Kjer, dat. 13. 12. 1928 og 12. 12. 1930 samt 2 breve til Olga Petersen, dat. 15. 2. 1928 og 8. 11. 1928 (fotokopier).
- Niels W. Gade: 1 brev til „Sehr geehrter Herr“, dat. 8. 2. 1860.
- F. P. Jac: En lang række manuskripter.
- Else Cederborg: Breve til hende i hendes egenskab af kultureddaktør for *Alt for damerne*, og herudover breve fra forfatteren Marianne Larsen m.fl.
- Jørgen Clevin: Efterladte papirer.
- Martha Christensen: Breve til Esther Stiesdal, dat 1982-94.
- En omfattende samling af breve og manuskripter efter skuespilleren og teaterhistorikeren Robert Neiiendam.
- Breve, manuskripter m.v. efter historikeren Erik Arup.
- Forfatteren Svend Johansen: Manuskripter til digte/digtsamlinger (primært gennemslag og/eller trykmanuskripter).
- Niels W. Gade: 1 brev til komponisten Carl Reinicke, dat. 17. 11. 1871. Endvidere 1 brev (dedikation) til digteren Adolf Böttiger, dat. Leipzig 3. 3. 1844 med nodecitater for sangstemme og pianoforte, betegnet Adagio, fra en sangkomposition til et digt af

Adolf Böttiger.

- Tivoli: Fortegnelse over Koncertsalens repertoire 1951-56.
- Povla Frijsh, koncertsanger, 1881-1960. Tekster til sangrepertoire i Danmark og Norge 1924-25 og Amerika 1928 samt enkelte koncertprogrammer.
- Per Åge Brandt, semiotiker, forfatter: Manuskripter til digtsamlinger, primært trykmss., samt enkelte digte og kopi af „Sagen om „Døden, Sandheden og „Signifianten““ (indleveret som disputatsafhandling 1982).
- Breve til og fra komponisten Ole Carsten Green.
- Arkivet, herunder manuskripter til *Danske Digtere i det 20. Århundrede*. 4. udgave, redigeret af professor, lic.phil. Anne-Marie Mai.
- Fredrika Bremer, forfatter, 1801-1865: 1 brev til H.C. Andersen, dat. 17. 7. 1842.
- 'Karen:' 1 brev, dat. 15. 11 1933 fra Berlin med indgående skildring af den politiske stemning i Berlin, herunder bl.a. af Hitlers såkaldte 'fredstale' i Sportspaladset i Berlin 14. 10. 1933 (8 sider).
- En stor samling breve fra Kaj Munk til ungdomsvennen Halfdan Sejr Strange Lorenzen m.m.
- Dansk Musikbiblioteks Forenings Arkiv.
- Karen Blixen: 1 brev til Tom Kristensen, dat. 27. 9. 1934.
- August Bournonville: 1 brev til konst. chef for Det Kongelige Teater Rudolph Kranold, dat. 16. 9. 1864.

- Georg Brandes: Ms. til „Indledningsord til den polske Aften i Kjøbenhavn (13. Marts 1916)“.
- Frederik Schyberg: Maskinskrevet manuskript (gennemslag) til „Skuespilkunst. Tre Forelæsninger holdt paa Københavns Universitet 22.-25. April 1947“ (119 s.).

Musik- og Teaterafdelingen

- Uno Myggan Ericson (red.): *Myggans Nöjeslexikon, ett uppslagsverk om underhållning*, bind 1-14 (Höganäs, Bra Böcker, 1989-1993). Center for Musik og Teater har antikvarisk anskaffet dette, det mest omfattende leksikon på et skandinavisk sprog om den internationale underholdningsverden, dens institutioner og kunstneriske personligheder.
- Det Kongelige Bibliotek har modtaget komponisten og musikpædagogen *Ejnar Jacobsens* (1897-1970) efterladte papirer. Samlingen indeholder enkelte nodemanuskripter, en del breve og udklip samt billeder, programmer og andre småtryk. Jacobsen var lærer og organist og skrev en del især kor- og klaverværker. Samtidig var han en flittig udgiver af sangbøger og kormusik, og sammen med Vagn Kappel skrev han i 1944-47 to-bindsværket *Musikkens Mestres*. Samlingen vil være tilgængelig efter registrering.
- Det Kongelige Bibliotek modtager hvert år nodemanuskriptkopier og indspilninger af *nye danske værker, som har fået støtte fra Statens*

Kunsthåndværk. Leveringen for 2002 (omfattende efteråret 2001 samt februar til august 2002) er ankommet i august 2003 og omfatter lidt over 230 manuskriptkopier, nogle med tilhørende indspilninger, af en lang række både unge og ældre komponister inden for såvel klassisk musik som det rytmiske område. De enkelte node-manuskripter kan søges i REX, Det Kongelige Biblioteks online katalog, og efter bestilling ses på Center for Musik og Teater.

- *Dansk Musik Informations Centers* store udklipssamling er i juni blevet overført til Center for Musik og Teater ved Det Kongelige Bibliotek. Samlingen omfatter især materiale fra 1980-2002 og indeholder udklip fra danske og udenlandske aviser og musik-tidsskrifter, presse- og informationsmateriale, programmer og billedmateriale. Udklippene er ordnet efter navne på komponister, udøvende kunstnere samt ensembler, og derudover findes en omfattende emnesektion med bl.a. institutioner, priser, festivaler og foreninger. Den store samling på 40 skuffer med hængemapper samt en mængde yderligere materiale er tilgængelig på Center for Musik og Teater og udgør et enestående materiale om de seneste års danske musikliv. Samlingen af lp-plader indeholder især udgivelser med dansk komponeret klassisk og ny musik fra sidst i 1970erne til sidst i 1980erne, men også en række eksempler på andre genrer

fra samme periode. Pladerne er registreret på kort, som er opstillet på Center for Musik og Teater, hvor der kan træffes aftale om benyttelse af samlingen.

- Biblioteket har modtaget en supplerende sending af arkivmateriale fra *The International Society for Contemporary Music*, denne gang fra Amsterdam. Arkivet indgår som et led i selve ISCM's arkiv, som Det Kongelige Bibliotek overtog en stor del af i 2000. Hele arkivet er ved at blive ordnet, men kan allerede nu benyttes af interesserede. ISCM-arkivet er en yderst vigtig kilde til store dele af musikhistorien og musiklivet i anden halvdel af det 20. århundrede i kraft af den betydning, som organisationen ISCM har haft og stadig har.
- Biblioteket har modtaget en samling af nodemanuskripter fra komponisten *Erik Fiehn* (1907-1977). Fiehn skrev hovedsagelig musik til film og revyer, deriblandt en række sange, men også ganske tidligt ren underlægningsmusik. Han var endvidere forfatter til flere film eller medvirkede som skuespiller, især i 1950'erne. Blandt hans kendteste sange er vinderen af det danske Melodi Grand Prix 1957 „Skibet skal sejle i nat“ samt „Stil nu ind på de danske stationer“ og „Hvem er det, der banker på mit bøgetræ“. Samlingen er registreret i basen med musikhåndskrifter i bibliotekets online katalog, REX.
- En samling af orkestremateriale fra Det Kongelige *Danske Musikkonservatorium*, hvoraf adskillige

værker kan udlånes, når de er blevet registreret i REX-katalogen.

- Desuden har afdelingen fået manuskriptet til *Harald Agersnaps* værk for tenor og orkester *Agave* fra 1939/40.

Det elektroniske nyhedsbrev *Aktuelt fra Musik- og Teaterafdelingen*, som findes via adressen <www.kb.dk>, giver løbende information om nyhvervede noder, musikbøger og teaterbøger i afdelingen.

Orientalisk og Judaistisk Afdeling

- Den første officielle udgave af Mao Zedongs samlede værker fra 1948 i et bind *Mao Zedong xuanji*.
- Kinesisk penalthus i zitantræ fra sen Qingdynasti i 1800-tallet. Huset, der er en meget sjælden genstand, består af låg og bund, hvor der er udhulet forskellige rum til diverse skrivedeskaber og en kugleramme i låget. Bund låg og stammer formentlig fra en planke, der er flækket i midten.
- Fem kinesiske farvede tuschstænger fra 1700- og 1800-tallet med støbte dekorationer og inskriptioner. Den ene af dem er en stor plade i sort med en buddhistisk illustration i farver på forsiden og en inskription på bagsiden.
- Et kinesisk album med 28 håndmale illustrationer af dagliglivet på landet og i en lille landsby fra 1882. Overfor hvert billede er der digte, der svarer til billedernes motiver. Malemetoden er inspireret af vestlig stil med laveringer og lineært perspektiv. Typisk album fremstillet til europæere som en

slags souvenir.

- Tre plakater med Mao Zedong og Lin Biao fra den tidlige del af den kinesiske 'Kulturrevolution', 1965-1976. Lin Biao var udset til at blive Maos efterfølger, men faldt i unåde i 1972 og omkom samme år.
- *Shin monsho daizen* af Asai Hironobu. Japansk bloktryk med japanske familiers våbenmærker, Mon, fra Tokyo 1893. Bogen indeholder også anvisninger på konstruktionen af våbenmærker og deres anvendelse i dekorationer.
- *Maskee* af Fred Schiff. Shanghai skitsebog med humoristiske tegninger af mødet mellem vestlig og kinesisk kultur. Bogen består af 20 trykte tegninger, der er fravelagte i hånden af kunstneren, som også har signeret bogen. Shanghai ca. 1940.

Billedsamlingen

- En samling fotografier fra fjernsynets barndom først i 1950'erne.
- Fotografier fra de første TV-teateropførelser og glimt af fjernsynspionerernes arbejde.

Det nationale Fotomuseum

- 2 værker af fotografen Ann Lislegaard:

Besøg

Billedsamlingen havde 12. september 2003 besøg af en gruppe fra Repro- og Fotoafdelingen i Kungliga Biblioteket i Stockholm.